

Úsek regionálneho výskumu, dokumentov a informácií v Krajskej knižnici v Žiline priebežne získava do svojho fondu vychádzajúcu regionálnu literatúru, ktorá bola vydaná nielen na území okresov Žilina a Bytča, ale aj mimo nich. Ide o literatúru, ktorá okresy dokumentuje z rôznych uhlov pohľadu, nielen literatúru faktu, drobné tlače, mapy, plagáty, letáky, pozvánky, pohľadnice, ale aj literatúru beletristického charakteru. Táto literatúra je po spracovaní prezenčne sprístupňovaná používateľom knižnice a trvale uchovávaná pre budúce generácie. O literatúru, ktorá je spojená so životom našich regiónov, je v poslednom čase veľký záujem, keďže aj zo strany Európskej únie sa veľký dôraz kladie na regionalizmus. Preto aj jednou z priorit Krajskej knižnice v Žiline je dopĺňovanie knižničného fondu regionálnou literatúrou.

Nebývalý záujem o naše mesto a jeho históriu nás priviedol k tomu, že sme v roku 2007 vydali bibliografický súpis. Jeho cieľom bolo predstaviť všetky publikácie nachádzajúce sa na Úseku regionálnej bibliografie, ktoré sa dotýkajú mesta Žiliny a jej histórie. Išlo väčšinou o ucelené publikácie, sprievodcov po Žiline a okolí a publikácie týkajúce sa jednotlivých historických období a udalostí. Do súpisu sme zaradili aj záznam októbrového čísla časopisu Nový svet z roku 1927, ktorého celý obsah je venovaný Žiline a tiež dva záznamy publikácií v maďarskom jazyku z roku 1890 a 1914.

V tomto roku sme sa rozhodli súpis doplniť o aktuálne publikácie, ktoré vyšli v rokoch 2008 - 2012. Touto cestou sa chceme poďakovať Mgr. Petrovi Štanskému za jeho odborné rady a pomoc pri zostavovaní tohto bibliografického súpisu.

Bibliografické záznamy sú radené v chronologickom poradí podľa roku vydania publikácie, sú obohatené krátkou anotáciou. Súpis je doplnený o menný register.

Krajská knižnica v Žiline uchováva a sprístupňuje vo svojom fonde Vlastivedný zborník Považia, ktorý vydáva Považské múzeum v Žiline od roku 1958. Posledné číslo 25 vyšlo v roku 2011. Úsek regionálnej bibliografie spracováva rozpisy článkov z týchto zborníkov týkajúcich sa regiónu Žilina a Bytča.

zostavovateľky

1.

Stručný dejepis slobodného mesta Žiliny / Alexander Lombardini. – Turčiansky Sv. Martin : Tlačou kníhtlač.-účastin. spolku, 1874. – 74 s.
(brož.)

Stručný dejepis... je prekladom pôvodnej rukopisnej práce Ludovíta Stárka: Historia civitatis Solna ex actis archivi eruda ac deducta, ktorý v Žiline pôsobil ako archivár v r. 1826-1845. Alexander Lombardini toto dielo prakticky preložil a vydal. Pre veľký záujem druhé vydanie Stručného dejepisu... bolo vydané MsNV v Žiline v r. 1948 a tiež sa nachádza vo fonde Krajskej knižnice v Žiline.

2.

A Zsolnai plébániatemplom Egykor és Most [Žilinský farský kostol v minulosti a dnes] / István Paska. – Zsolna: Áldori Manó, 1890. – 87 s.
(brož.)

Žilinský kaplán Štefan Paška vydal túto publikáciu pri príležitosti zreštaurovania farského kostola v r. 1890. 1. časť – Dejiny kostola od jeho začiatku do roku 1869, autorom ktorej je František Drahotusky, podáva podrobné informácie o bohatých dejinách kostola, ktorý vo svojej histórii striedavo používali katolíci aj evanjelici. 2. časť – Údaje od r. 1869 do ukončenia reštaurovania v r. 1890 podáva prehľad o postupe prác pri reštaurovaní kostola. Text tejto publikácie je preložený z maďarčiny do slovenčiny a je publikovaný vo Vlastivednom zborníku Považia XXI.

3.

Zsolna [Žilina] / Géza Rózsa. – Zsolnán : Biel L. Könyvnyomda, 1914. – 36 s.
(brož.)

V úvodnej časti autor podáva krátku históriu mesta Žilina, v ďalšej časti prostredníctvom prechádzky mestom predstavuje najznámejšie ulice, historické budovy a vtedajšie továrne, ktoré sa nachádzali na území mesta. V závere uvádza praktické informácie o mestskej rade, úradoch, bankách, spolkoch, obchodoch, živnostníkoch a rôznych ďalších inštitúciách v meste. Nachádzajú sa tu informácie aj o zložení obyvateľstva mesta zo začiatku 20. stor. podľa národnosti i podľa vyznania.

4.

[Žilina]. In: Nový svet : obrázkový časopis slovenský. – Roč. 2, č. 14/16 (1927). – S. 9-152.
(viaz.)

Októbrové číslo časopisu Nový svet z r. 1927 je venované mestu Žilina z obdobia 20. rokov 20. storočia. Okrem základných informácií z histórie mesta tu nájdeme spracované témy: priemysel a obchod, kultúrny a sociálny život, školstvo, politická a hospodárska organizácia mesta, telesná výchova a šport, Žilina v slovenskej literatúre a ďalšie. V bohatej fotografickej prílohe sú reklamným spôsobom zachytené významné žilinské súkromné firmy a spoločnosti a tiež sa tu nachádza kompletný register živnostníkov.

5.

Kniha Žilinská / vydal Václav Chaloupecký. O právu magdeburském německým jazykem v Knize Žilinské z roku 1378 / pojednává Rudolf Rauscher. – Bratislava : Učená spoločnosť Šafárikova, 1934. – 239 s. (Prameny USŠ v Bratislavě ; sv. 5). – Ukážky z pôv. textu.

Venované Stanislavovi Kostlivému.

(viaz.)

Václav Chaloupecký ako prvý vydal Žilinskú knihu vo fonetickej transkripcii. V úvode autor predkladá štúdiu o Žilinskej knihe, ako najstaršej knižnej písomnej pamiatke na Slovensku, kde sa použil domáci jazyk (1451). Tento jazyk autor charakterizuje ako češtinu s použitím slovakizmov. Ďalej autor pojednáva o jej osude, jej zaradení do vývoja slovenského písomníctva, popisuje ju aj po formálnej stránke a objasňuje ako rukopis geneticky vznikol. Rudolf Rauscher podáva výklad o nemeckom texte magdeburského práva z hľadiska právneho. Publikácia je doplnená obrazovou prílohou a menným registrom.

6.

Žilina, stredisko severozápadného Slovenska, most medzi Slovenskom a českými zemami / zost. J. Osvald. – Praha : Štátne nakladateľstvo, 1937. – 43 s. – (Poznajme svoju vlasť; zv. 4)

(brož.)

Publikácia poskytuje všetky základne informácie o histórii Žiliny, ako aj o významných udalostiach, osobnostiach a pamiatkach. Texty dopĺňajú fotografie mesta a jeho okolia z 30. rokov 20. storočia.

7.

Slovník k Žilinské knize / František Ryšánek. – Bratislava : Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1954. – 799 s.

(viaz.)

Autor v pôvodnej štúdií podáva obraz o jazyku Žilinskej knihy a rozoberá pravopis zápisov. V abecednom poradí opisuje slovnú zásobu vtedajšej slovenčiny používanej v okolí Žiliny. Pri jednotlivých heslách uvádza rôzne tvary a pády slova ako aj konkrétny dátum zápisu do Žilinskej knihy.

8.

Žilina a okolie / Jozef Nižňanský. – Bratislava : Štátne telovýchovné nakladateľstvo, 1954. – 38 s.

(brož.)

Prvá časť knihy je obsahovo zameraná na históriu, kultúrny, spoločenský a športový život mesta. Druhá časť pojednáva o turistických možnostiach mesta a jeho okolia. V knihe nájdeme zaujímavé zábery starej Žiliny a okolia.

9.

Žilina a Rajec : turisticko – vlastivedný sprievodca / Vojtech Bukovinský. – Martin : Osveta, 1957. – 158 s.

(brož.)

Publikácia obsahuje geografický a geologický opis územia Žiliny a Rajca, ale nájdeme tu aj kapitolu z histórie Žiliny a tiež miestopis niektorých obcí. V závere je uvedený prehľad značkovaných turistických ciest, možnosti ubytovania, stravovania a dopravy v okrese Žilina.

10.

Žilinská kotlina a priľahlé pohoria : (geomorfológia a kvartér) / Emil Mazúr. – Bratislava : Vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1963. – 184 s.

(viaz.)

Táto publikácia je výsledkom výskumov, uskutočnených v oblasti stredného Považia v rokoch 1950-1960 s prestávkou v rokoch 1952-1953. Cieľom výskumu bolo spracovanie geomorfológie a kvartéru Žilinskej kotliny. Publikácia obsahuje aj výsledky výskumu priľahlých pohorí (Malá Fatra, Kysucká vrchovina, Strážovská hornatina, Javorníky a dolina Váhu po Púchovský prelom) a geomorfologickú mapu Žilinskej kotliny s priľahlými územiami.

11.

Žilina v minulosti a dnes / zost. Vlasta Kristenová. - Banská Bystrica : Stredoslovenské vydavateľstvo, 1963. – 248 s. – (Náš kraj ; zv. 28)
(viaz.)

Publikácia vyšla pri príležitosti 650. výročia prvej písomnej správy o Žiline už ako o meste. V knihe sú spracované dejiny od predhistorickej Žiliny až po 50. roky 20. storočia. Príspevky sú zamerané na hospodársky a stavebný rozvoj Žiliny po oslobodení, rozvoj školstva a vzdelanosti, vývoj architektúry, hudobný a divadelný život mesta. Je obohatená o prehľad bibliografie k dejinám Žiliny od Emila Rafaja.

12.

Žilina / Miro Gregor. – Bratislava : Obzor, 1965. – 148 s.
(viaz.)

Obrazová publikácia zachytáva prostredníctvom čiernobielych fotografií Žilinu a jej okolie v 60. rokoch 20. storočia. Fotografie sprevádzajú a citovo umocňujú básne slovenských básnikov.

13.

Žilina dejiny a prítomnosť / zostavovatelia Dušan Halaj, Richard Marsina. – Martin : Osveta, 1975. – 292 s. – (Považie)
(viaz.)

Monografický zborník je kolektívnym dielom, ktoré oboznamuje čitateľa s históriou Žiliny až po 70. roky 20. storočia. Zaujímavé sú aj príspevky, ktoré rozoberajú a hodnotia stavebné pamiatky, literárnu minulosť, školstvo a kultúru, pôvod miestnych názvov, telovýchovné a športové dianie a postavenie mesta z hľadiska cestovného ruchu.

14.

Žilina / Miro Gregor. – Martin : Osveta, 1976. – 144 s.
(viaz.)

V tejto publikácii autor – žilinský rodák, fotograf Miro Gregor predkladá fotografický obraz o Žiline 70. rokov 20. storočia. Textom i prevažne čiernobielymi fotografiami sa zamýšľa nad tým, čo robí Žilinu Žilinou, snaží sa ju fotograficky typizovať.

15.

Žilina a Slovenské národné povstanie / Vavro Ryšavý. – New York : Universum Sokol Publications, 1981. – 175 s.

(brož.)

V tejto publikácii sa autor snažil zaznamenať udalosti, ktorých bol očitým svedkom alebo priamym účastníkom. V úvodnej časti zameranej na históriu Žiliny vychádzal z podkladov historikov, ktorí sa zaoberali žilinskými a slovenskými dejinami. V ďalšej časti autor podrobne opisuje prípravu a priebeh SNP, kedy bola Žilina dôležitým politickým a vojenským strediskom odporu. Publikácia bola vydaná v USA.

16.

Žilina / Miro Gregor. – 2. prepracované vyd. - Martin : Osveta, 1981. – 179 s.

(viaz.)

Druhé prepracované vydanie obrazovej fotografickej publikácie Mira Gregora prevažne čiernobielymi fotografiami zachytáva Žilinu a jej blízke okolie.

17.

Žilina a okolie : turistický sprievodca / Jozef Gargulák, Vladimír Križo. – Bratislava : Šport slovenské telovýchovné vydavateľstvo, 1983. – 226 s.

(viaz.)

Turistický sprievodca je rozdelený na dve časti. Prvá časť obsahuje vymedzenie a charakteristiku okresu, prírodné pomery, dejiny žilinského okresu, umelecko-historické pamiatky a ľudovú kultúru v okolí Žiliny. Druhá časť obsahuje bohaté informácie o letnej a zimnej turistike, ubytovacích možnostiach, turistických chodníkov a pod. Publikáciu dopĺňa geografický register a zoznam použitej literatúry.

18.

Žilina – prechádzka mestom / zostavil Jozef Turský . – Martin : Osveta, 1986. – 29 s.

(brož.)

Publikáciu možno nazvať sprievodcom po meste Žilina, v ktorom sú priblížené najznámejšie časti mesta. Text je doplnený fotografiami a mapami mesta, širšieho okolia, sídliska Solinky a Vlčince.

19.

Žilina žaluje / zost. Dušan Mellner, Anton Darnady. – Žilina : Mestský národný výbor, 1990.
– 70 s.
(brož.)

Publikácia sa zaoberá životným prostredím mesta Žiliny, kvalitou bývania, čistotou mesta, odstraňovaním a využívaním odpadov, čistotou ovzdušia, znižovaním hlučnosti v obydliach a na pracoviskách, rozvojom verejnej zelene a pod. Spracovatelia týchto materiálov si dali za cieľ pravdivo a objektívne informovať verejnosť o životnom prostredí, v ktorom žijeme a aké perspektívy nás čakajú pri riešení zdedených problémov.

20.

Premeny Žiliny / Miroslav Pfliegel, Gustáv Krušínský. – Žilina : Osveta, 1990. – 199 s.
ISBN 80-217-0195-1 (viaz.)

Cieľom publikácie bolo priblížiť rozvíjajúce sa mesto na konci 20. storočia. Podrobne je spracovaná kapitola o budovách v historickom jadre Žiliny, ale nájdeme tu aj množstvo informácií o objektoch modernej architektúry mesta. Text knihy je doplnený fotografiami a ilustráciami.

21.

Žilinská právna kniha : Magdeburské právo / Rudolf Kuchar. – Bratislava : Veda, 1993. – 148 s.
ISBN 80-224-0329-6 (brož.)

Publikácia poskytuje druhý transliterovaný text prekladu magdeburského práva z roku 1473 zo Žilinskej knihy. Konfrontáciou transliterovaného textu s prvým prepisom Chaloupeckého sa zistili viaceré nepresnosti a odlišnosti, ktoré mali dosah na hodnotenie textu. Vďaka tejto novej transliterácii text v mnohom získal úplne novú kvalitu a umožňuje sa bližšie skontaktovať so skutočne používaným jazykom vtedajšieho obyvateľstva.

22.

Pamätný žilinský 6. október : zborník referátov z vedeckého seminára, ktorý sa konal v Žiline dňa 6. októbra 1993 pri príležitosti 55. výročia podpísania Žilinskej dohody / zost. Ľubomír Viliam Prikryl. – Žilina : Mestský úrad, 1994. – 141 s.
ISBN 80-967136-6-3 (brož.)

Zborník obsahuje plné texty prednášok, ktoré boli prednesené na vedeckom seminári, ktorého cieľom bolo priblížiť jednu historickú etapu politického vývoja na Slovensku, výsledkom ktorej bolo prijatie Žilinskej dohody, ktorá sa stala podkladom pre vyhlásenie autonómie Slovenskej krajiny v októbri 1938.

23.

Brodno 1244 – 1994 / zost. Ján Moravec. – Žilina : EDIS, 1995. – 149 s.
ISBN 80-7100-301-8 (brož.)

Publikácia vyšla pri príležitosti 750. výročia prvej písomnej zmienky o Brodne. Podáva informácie o histórii, prírodných pomeroch, folklóre, zvykoch, obyčajoch a zaujímavostiach tejto mestskej časti.

24.

Žilina a okolie / úvodný text Ján Lenčo. – Žilina : Knižné centrum, 1996. - [100] s.
ISBN 80-88723-38-8 (viaz.)

Publikácia prehľadne zachytáva históriu mesta, doplnenú dobovými fotografiami významných častí Žiliny. Druhá časť knihy farebnými fotografiami dokumentuje súčasnosť Žiliny a okolia. Základný text je preložený do anglického a francúzskeho jazyka.

25.

Mesto Žilina / Ľubomír Prikryl ... [et al.]. – Žilina : Regionálna a rozvojová agentúra, 1997.
– 189 s.
ISBN 80-218-0114-1 (viaz.)

Kniha obsahuje kapitoly týkajúce sa histórie Žiliny, prehľadnú chronológiu vývoja mesta a zoznam osobností so vzťahom k mestu. Je to jedna z mála publikácií, ktorá obsahuje aj informácie o prímestských častiach Žiliny, ktoré sa v rokoch 1949 až 1980 pripojili k mestu Žilina (Bánová, Brodno, Budatín, Bytčica, Mojšova Lúčka, Považský Chlmec, Strážov, Trnové, Vranie, Zádubnie, Zástranie, Závodie a Žilinská Lehota).

26.

Žilina : sprievodca a informátor pre návštevníkov / Rudolf Bottan. – Žilina : Knižné centrum, 1998. – 19 s.
ISBN 80-88723-93-0 (brož.)

Informačný sprievodca približuje návštevníkom mesta v skratke históriu najznámejších budov a námestí v Žiline.

27.

Bytčica 1409 – 1999 : 590. výročie obce. - [1999]. - [12 s.]
(brož.)

Publikácia prináša informácie o histórii obce, významných osobnostiach, školstve a cirkvi.

28.

Žilina / Ján Štofko. – Žilina : Knižné centrum, 1999. – 37 s.
ISBN 80-8064-032-7 (brož.)

Sprievodca podáva základné informácie o meste a okolí, ubytovacích možnostiach, kultúrnom a športovom vyžití.

29.

Žilina = City of Žilina / Ján Štofko; anglický preklad : Štefan Straka. – Žilina : Knižné centrum, 1999. – 37 s.
ISBN 80-8064-033-5 (brož.)

Sprievodca podáva základné informácie o meste a okolí, ubytovacích možnostiach, kultúrnom a športovom vyžití v anglickom jazyku.

30.

Žilina / Ján Štofko; nemecký preklad : Helena Grofčíková. - Žilina : Knižné centrum, 1999. – 37 s.
ISBN 80-8064-034-3 (brož.)

Sprievodca podáva základné informácie o meste a okolí, ubytovacích možnostiach, kultúrnom a športovom vyžití v nemeckom jazyku.

31.

Žilina / Ján Štofko; francúzsky preklad : Marcela Gregorová. – Žilina : Knižné centrum, 1999.- 37. s.
ISBN 80-8064-035-1 (brož.)

Sprevodca podáva základné informácie o meste a okolí, ubytovacích možnostiach, kultúrnom a športovom vyžití vo francúzskom jazyku.

32.

Žilinská právna kniha : zápisy právnych úkonov žilinských mešťanov / Rudolf Kuchar. – Žilina : Knižné centrum, 2001. – 100 s.
ISBN 80-8064-129-3 (brož.)

Autor zverejňuje v transliterovanej podobe druhú časť Žilinskej knihy – zápisy právnych úkonov žilinských mešťanov. Sprístupňuje tak odbornej i širšej verejnosti ďalšie texty zápisov v Žilinskej knihe bez podstatných zásahov. Záverečná autorova štúdia prináša komplexnejší pohľad na jazyk textov v Žilinskej knihe a na ďalšie okolnosti, za ktorých zápisy vznikali. Do publikácie boli zahrnuté iba texty napísané v slovenčine.

33.

Žilina v slovenských dejinách : zborník z vedeckej konferencie k 620. výročiu udelenia výsad pre žilinských Slovákov / zostavili Richard Marsina, Peter Štanský . – Žilina : Knižné centrum, 2002. – 124 s.

ISBN 80-8064-158-7 (brož.)

Zborník obsahuje súhrn prednášok z menovanej konferencie, ktorá bola zameraná na pripomenutie si najdôležitejších udalostí týkajúcich sa histórie mesta.

34.

História Žiliny. Žilinský rínek / Jozef Moravčík, Peter Štanský, Viliam Šlopek. – Žilina : EDIS, 2002. – 101 s.

ISBN 80-7100-940-7 (brož.)

Publikácia je prvou časťou cyklu monografií História Žiliny, zameraná na Mariánske námestie, ktoré sa v čase premien Žiliny nazývalo aj Rínikom.

35.

História Žiliny 2. Kostol svätého Štefana – kráľa / Jozef Moravčík, Monika Škvarnová, Štefan Krušínský. – Žilina : EDIS, 2002. – 88 s.
ISBN 80-7100-964-4 (brož.)

Publikácia je druhou časťou cyklu monografií História Žiliny, ktorá je zameraná na históriu Kostola sv. Štefana – kráľa.

36.

Žilina a okolie = Žilina and its surroundings / [úvodný text Ján Lenčo]; [anglický preklad : Štefan Straka]. – Žilina : Knižné centrum, [2003]. - [150] s. – Súbež. názov a text v angl.
ISBN 80-8064-169-2 (viaz.)

Publikácia v slovenskom a anglickom jazyku zachytáva nielen históriu mesta a jeho okolia, ale prostredníctvom farebných fotografií zachytáva aj súčasnosť Žiliny. Osobitne sa venuje Vrátnej a Rajeckej doline. V závere prostredníctvom farebných fotografií pozýva na návštevu hradov v okolí Žiliny.

37.

Moja prvá kniha o Žiline / Helena Zjavková, Stanislav Lajda, Miroslav Pfliegel. – Žilina : EDIS, 2004. – 94 s.
ISBN 80-8070-264-0 (viaz.)

Autori v tejto publikácii pútavou formou predstavujú mesto Žilina deťom a to prostredníctvom prechádzok ulicami a námestiami. Kniha okrem faktografických informácií obsahuje aj povesti dotýkajúce sa Žiliny a okolia.

38.

História Žiliny 4. Hudobná história Žiliny / Bohumil Urban. – Žilina : EDIS, 2004. – 148 s.
ISBN 80-7100-301-9 (brož.)

Publikácia je ďalšou z cyklu monografií História Žiliny. K napísaniu knihy autora inšpirovali výročia vzniku rôznych hudobných telies v Žiline, ako aj sté výročie narodenia profesora Ladislava Árvaya, ktorý v Žiline založil Mestskú hudobnú školu.

39.

História Žiliny 5. Zlatá éra žilinskej atletiky / Ladislav Berger. – Žilina : EDIS, 2004. – 62 s.

ISBN 80-8070-305-1 (brož.)

Obsahom tejto publikácie je história športu v Žiline, predovšetkým atletiky. Obsahuje zoznam atlétov a pohľad na jednotlivé atletické disciplíny a príslušné výkony.

40.

Žilina a okolie : turistický sprievodca a informátor / Ján Štofko, Peter Štanský, Anna Dobošová. – Žilina : Knižné centrum, [2005]. – 63 s.

ISBN 80-8064-236-2 (brož.)

Turistický sprievodca je určený pre návštevníkov Žiliny. Obsahuje základné informácie o histórii a súčasnosti mesta. Je doplnený o informácie týkajúce sa infraštruktúry, ubytovania a reštauračných služieb.

41.

História Žiliny 6. Z dejín letectva a parašutizmu v Žiline / Miroslav Pecko. – Žilina : EDIS, 2005. – 139 s.
ISBN 80-8070-396-5 (brož.)

V publikácii sú charakterizované medzníky i osobnosti letectva a športového parašutizmu v Žiline.

42.

História Žiliny 7. Kostol Obrátenia svätého Pavla a kláštor kapucínov / Ľubomír Prikryl, Peter Štanský, Dana Doricová. – Žilina : EDIS, 2006. – 137 s.
ISBN 80-8070-531-3 (brož.)

Publikácia je zameraná na jednu z dominánt Mariánskeho námestia – Kostol Obrátenia sv. Pavla a kláštor kapucínov.

43.

História Žiliny 8. Šport v Žiline v premenách 20. storočia / Peter Bučka. – Žilina : EDIS, 2006. – 271 s.

ISBN 80-8070-578-X (brož.)

Publikácia približuje vývoj športu v Žiline v uplynulom 20. storočí a to v kontexte s vývojovými zmenami v oblasti športu na Slovensku.

44.

Žilina : zoznámte sa s mestom / Peter Šimko. – Žilina : Knižné centrum, 2006. – 79 s.

ISBN 80-8064-251-6 (brož.)

Publikácia je určená hlavne deťom, mládeži ale aj všetkým záujemcom o Žilinu, jej bohatú históriu a obraz súčasnosti.

45.

Stručné dejiny Farnosti Žilina / zost. Ľubomír V. Prikryl. – Rímskokatolícky farský úrad Farnosti Žilina-mesto : Žilina, 2006 – 61 s.
(brož.)

Zostavovateľ tejto publikácie, ktorá je venovaná pamiatke zosnulého žilinského dekana Mns. Jozefa Nogu, OP, pápežského preláta, približuje okrem bohatej histórie Farnosti Žilina – mesto aj históriu ďalších sakrálnych objektov v Žiline. Texty dotýkajúce sa obdobia reformácie a rekatolizácie v histórii Žiliny boli konzultované s predstaviteľmi evanjelickej cirkvi a. v.

46.

Brodno v toku času a histórie : monografia sídlíštného celku / Ján Moravec, Marta Moravcová. – Žilina : EDIS, 2007. – 173 s.
ISBN 978-80-8070-681-4 (brož.)

Publikácia bola vydaná pri príležitosti 760. výročia prvej písomnej zmienky o mestskej časti Brodno a dopĺňa prvú monografiu o obci, ktorá bola vydaná v roku 1995.

47.

Považské múzeum v Žiline a kultúrne dedičstvo = Považské museum in Žilina and cultural heritage / Marián Mrva ; fotogr. Anna Kucharčíková ; angl. preklad Erika Rumanová. – Žilina : Kainar, 2007. – 45 s. – súb. text angl.
ISBN 978-80-969870-5-4 (brož.)

Informačná publikácia zachytáva dejiny mesta Žiliny, historické a moderné pamiatky, históriu Považského múzea v Žiline a jeho súčasné expozície a historickú architektonickú pamiatku Budatínsky hrad.

48.

Architektúra medzivojnového obdobia mesta Žiliny = Architecture of Žilina city in the inter-war period / Dušan Mellner ; angl. preklad Dušan Mellner. – Žilina : Artis Omnis, 2007. – 130 s. – súb. text angl.
ISBN 978-80-89341-00-9 (brož.)

Autor vo svojej publikácii predstavuje architektúru mesta Žilina v období medzi dvoma svetovými vojnami, v období I. Československej republiky a čiastočne aj 40. roky 20. storočia. Publikácia obsahuje detaily a fotografie známych stavieb.

49.

Žilinský región v dejinách Slovenska / zost. Marián Mrva, Miloš Dudáš. – Žilina : Považské múzeum, 2007. – 112 s.
ISBN 80-88877-47-9 (brož.)

Zborník štúdií o dejinách Žilinského regiónu zo seminára, ktorý sa konal v rámci Dní európskeho kultúrneho dedičstva v priestoroch Starej radnice v Žiline. Tematicky je zameraný na Starú Žilinu, archeologické nálezy, architektonické pamiatky, pôsobenie Františkánov a Považské múzeum v Žiline.

50.

Bánová / Miroslav Pecko. – [Žilina, Mestský úrad, 2008]. – 116 s.
(brož.)

Publikácia zachytáva prírodné pomery, názov obce a jej vývoj, odboj proti fašizmu, školstvo, kultúrnu činnosť, šport, rekreačnú činnosť, hry a zábavu bánoveckých detí, historické pamiatky, ľudové zvyky, osobnosti, povesti. V závere je uvedená bohatá fotografická príloha a mapy.

51.

Žilina na starých pohľadniciach / Marián Mrva, Jaroslava Mrvová ; zostavovateľ Daniel Kollár. – Bratislava : Dajama, 2008. – 93 s. – Resumé v angličtine, nemčine a poľštine
ISBN 978-80-89226-52-8 (viaz.)

Kniha vyšla v rámci edície Mestá na starých pohľadniciach, ktorá zachytáva dávnu krásu slovenských miest. Texty k jednotlivým pohľadniciam o mestských častiach, uliciach a domoch opisujú nielen ich históriu, ale sú obohatené o zaujímavosti, ktoré čitateľom pomôžu lepšie pochopiť spôsob života Žilinčanov v prvej polovici 20. storočia.

52.

800 rokov od prvej písomnej zmienky o zemi Žiliňany : katalóg výstavy zbierkových predmetov a dokumentov k dejinám Žiliny / Jaroslava Mrvová ... et al. ; fotografie Anna Kucharčíková. – Žilina : Považské múzeum v Žiline, 2008. – 63 s.
ISBN 978-80-8877-49-3 (brož.)

Pri príležitosti 800-stého výročia prvej písomnej zmienky o Žiline sa konala výstava, ktorej súčasťou je katalóg o zbierkových predmetoch a dokumentoch pripomínajúcich najdôležitejšie pamiatky dejín mesta. Obsahuje informácie o meste pred prvou písomnou zmienkou o zemi Žiliňany, histórii Žiliny v rokoch 1208-1945, remeselnej výrobe, Priemyselnej výstave v roku 1903, histórii školstva a kultúrnych pamiatkach.

53.

Cirkev v Žiline v období komunistické moci : k 20. výročí smrti P. Gabriela Povalu SJ
/ Lubomír Viliam Prikryl. – Trnava : Dobrá kniha, 2008. – 149 s.
ISBN 978-80-7141-618-0 (viaz.)

V úvode autor predstavuje život P. Gabriela Povalu SJ. Druhá časť knihy je súhrnom historických faktov o prenasledovaní Cirkvi a o potláčaní cirkevného života v Žiline v druhej polovici 20. storočia. Tretia časť zachytáva spomienky Cyrila Povalu na svojho brata Gabriela a spomienky priateľov, spolupracovníkova blízkych na vzácnu osobnosť pátra Povalu.

54.

Žilina – fotografie / fotografie Vlado Bača, [texty Dušan Mikolaj] ; [preklad Jonathan Snowball]. – Žilina : Vlado Bača, 2008. – 111 s. – Súbež. text angl.
ISBN 978-80-966993-6-0 (viaz.)

Žilinský rodák, fotograf Vlado Bača predstavuje v reprezentatívnej knihe svoje rodné mesto prostredníctvom umeleckých fotografií. V úvode sa fotograf vyznáva o svojom vzťahu k Žiline. V závere knihy je príspevok Dušana Mikolaja a stručný prehľad dejín mesta Žiliny.

55.

Žilina a okolie = Žilina and its surroundings : Žilina – 800 rokov / fotografie Ľubomír Bechný, texty Alena Mačejková, Michal Horecký ; [angl. preklad Štefan Straka, Emil Rusznák]. – Žilina : Knižné centrum, 2008. – 119 s. – Súbež. názov a text angl.
ISBN 978-80-8064-323-2 (viaz.)

Publikácia vyšla pri príležitosti 800. výročia mesta Žiliny od prvej písomnej zmienky. Autor fotografií Žilinčan Ľubo Bechný zachytil vo svojich fotografiách historickú a modernú Žilinu a v závere jej blízke okolie. Fotografie sú doplnené veršami žilinského básnika Janka Frátrika.

56.

História Žiliny 9. Žilina v listinách 1208-1438 / Richard Marsina ;[fotografie z archívu mesta a autora]. – Žilina : EDIS, 2008. – 137 s.
ISBN 978-80-8070-919-8 (brož.)

Publikácia je zameraná na najstaršie písomné doklady o Žiline. V obsahu sa nachádza zoznam skráteno citovaných prameňov, odbornej literatúry a archívov.

57.

Žilinčania po osemsto rokoch / Lajo Kupkovič. – Žilina : Mediána, 2008. – 195 s.
ISBN 9788097007270 (brož.)

V katalógu Lajo Kupkovič prostredníctvom fotografií zachytáva portréty rôznych občanov, ktorí tvorili, či tvoria spoločenstvo mesta Žiliny.

58.

Žilinská diecéza / zost. Peter Holbička. – Žilina : Rímskokatolícka cirkev Žilinská diecéza, 2009. – 139 s.
ISBN 978-80-970106-9-0 (viaz.)

Publikácia predstavuje Žilinskú diecézu – diecézne mesto Žilinu a desať dekanátov, z ktorých diecéza pozostáva a v ktorých sa nachádzajú kostoly. Text dopĺňajú farebné fotografie.

59.

Žilina a Alexander Lombardini / Marián Mrva ; [fotografie Vojtěch Petr]. – Žilina : Artis Omnis, 2009. – 139 s.

ISBN 978-80-89341-12-2 (viaz.)

Kniha približuje život a pôsobenie významnej osobnosti mesta Žilina Alexandra Lombardiniho. V úvode autor predstavuje jeho predchodcov, Ľudovíta Stáreka a Eugena Geromettu. Text dopĺňa bohatý obrazový materiál.

60.

Pamätnica k výročiu prvého vodovodu pre Žilinu 1908 – 2008 / [Dušan Ďurčanský, Jozef Pekara, Jozef Vrábel] ; [Cyril Králik, Dušan Ďurčanský, SEVAK]. – Žilina : Edis, 2009. – 83 s.

ISBN 978-80-554-0026-6 (viaz.)

Tvorcovia tejto retrospektívy mali ambíciu pri stom výročí prvého vodovodu pre mesto Žilina ponúknuť odbornej a širokej verejnosti dejinný prehľad rozvoja vodovodov v tomto meste, meniacu sa organizáciu vodného hospodárstva na území Slovenska až do dnešných čias. Pamätnica je doplnená o bohatú fotografickú prílohu.

61.

Žilinská právna kniha : preklad magdeburského práva, zápisy právnych úkonov žilinských mešťanov / na vydanie pripravil, štúdiu, úvod a poznámky vypracoval Rudolf Kuchar. – Bratislava : VEDA, 2009. – 208 s.
ISBN 978-80-224-1109-7 (viaz.)

Kniha predstavuje preklad magdeburského práva a zápisy právnych úkonov žilinských mešťanov, ktorý zaujíma osobitné miesto medzi jazykovými písomnosťami z predspisovného obdobia slovenčiny. Kniha je doplnená o obrazovú prílohu, ktorá poskytuje farebné paragrafové znenie textu jednotlivých paragrafov prekladu magdeburského práva z roku 1473.

62.

Žilinská právna kniha : obrazová dokumentácia / [Rudolf Kuchar] . – Bratislava : VEDA, 2009. – 169 s. – Obrazová príloha Žilinskej právnej knihy : preklad magdeburského práva, zápisy právnych úkonov žilinských mešťanov.
(viaz.)

Cieľom tejto prílohy je poskytnúť čitateľovi farebné paragrafové znenie textu jednotlivých paragrafov prekladu MP z roku 1473, ktoré sa nachádzajú v origináli Žilinskej právnej knihy. Na jednotlivých obrázkoch sa často nachádza nerovnaký počet paragrafov, ktorých text niekedy pokračuje na ďalšom obrázku, preto je text uvádzaných obrázkov prílohy špecifikovaný len podľa obrázkov.

63.

Žilina. Dejiny mestskej hromadnej dopravy / Peter Šimko. – Žilina : Považské múzeum, 2009. – 80 s. – (História dopravy)
ISBN 978-80-88877-51-6 (brož.)

Publikácia vyšla pri príležitosti 60. výročia MHD v Žiline. Zachytáva historický prierez verejnej cestnej dopravy v Žiline od počiatkov až po súčasnosť. Text je doplnený množstvom farebných a čiernobielych fotografií.

64.

Mesto Žilina v rokoch 1208 – 2008 : zborník z odbornej konferencie o kultúrnych dejinách Žiliny 4.12. 2008, radnica Žilina / Marián Mrva, Peter Štanský ; [fotogr. Lajo Kupkovič]. – Žilina : Mesto Žilina, [2009]. – 132 s.
ISBN 978-80-970020-1-5 (brož.)

Zborník obsahuje príspevky o dejinách kultúry v meste Žilina, ktoré odzneli na odbornej konferencii dňa 4.12. 2008 na radnici mesta. Konferencia sa konala pri príležitosti 800. výročia prvej písomnej zmienky o Žiline.

65.

Židia v Žiline / Peter Frankl, Pavel Frankl. – Žilina : Žilinská univerzita, 2009. – 503 s. – (História Žiliny)

ISBN 978-80-554-0022-8 (viaz.)

Kniha zachytáva históriu židovskej komunity v Žiline od roku 1918 až po roky po druhej svetovej vojne. Vyšla ako 10. diel edície História Žiliny.

66.

Potulky starou Žilinou / Marián Mrva, Peter Štanský , Miroslav Pfliegel . – Žilina : Artis Omnis, 2010. – 91 s. – (Orbis)

ISBN 978-80-89341-15-3 (viaz.)

Potulky starou Žilinou čitateľa prevedú historickým jadrom metropoly severozápadného Slovenska, ktorého história siaha až do stredoveku. Predstaví nám starodávne uličky i centrálné Mariánske námestie, lemované jedinečným komplexom arkád – v Žiline nazývanými laubne, aký nemá na Slovensku obdoby.

67.

Akty a závery. Zákony a ustanovenia Žilinskej synody / [editor Miloš Kovačka] ; [kresba na frontispice Stanislav Lajda]. – Martin : Slovenská národná knižnica, 2010. – 111 s. – (Pramene k duchovným dejinám Slovenska ; zv. 2A). – (Studia historico-bibliographica Turociensia ; zv. 4)
ISBN 978-80-89301-63-8 (viaz.)

Publikácia prezentuje faksimilné vydanie originálnej listiny Aktov a Záverov – Zákonov a ustanovení Žilinskej synody z 30. marca 1610, ktorá bola objavená v roku 2008 v Slovenskej národnej knižnici v Martine. Faksimilné vydanie v knižnej podobe bolo pripravené v roku 400. výročia konania Žilinskej synody, ktorá rozhodla o ustanovení samostatnej evanjelickej a.v. cirkvi v Uhorsku.

68.

Trnové : monografia obce / [zostavil redakčný kruh pod vedením Dr. Ivana V. Hudeca] ; [fotografie Jaroslav Velička ... [et al.]. – Žilina : Krajská knižnica v Žiline, 2010. – 447 s.
ISBN 978-80-89172-21-4 (viaz.)

V rozsiahlej obrazovej publikácii nájdete zmapovanú históriu mestskej časti Trnové od prvej písomnej zmienky až po súčasnosť. Podrobne rozpracovaná je bohatá cirkevná história, drevený Kostol sv. Juraja v Trnovom, školstvo, kultúrny a verejný život, šport a aj krásna príroda obce aj jej okolia. Príprava a vydanie viac ako 400 stránovej knihy trvala dva roky a zostavil ju kolektív autorov pod vedením Dr. Ivana V. Hudeca.

69.

Žilina a svojdomov = Žilina and Svojdomov : moderná architektúra a urbanizmus mesta (1918-1948) : modern architecture and Urbanism of the City (1918-1948) / Dušan Mellner ; [angl. preklad Zuzana Falatová, Dušan Mellner]. – Žilina : Dušan Mellner, 2010. – 190 s. - Súbež. názov v angl.
ISBN 978-80-970620-7-1 (brož.)

Kniha prináša veľmi zaujímavý a pritom málo známy príklad modernej architektúry, bytovej štvrte Svojdomov. Zámerom autora bolo predstaviť charakteristickú tvár Žiliny, identifikujúcu sa s výrazom modernej funkcionalistickej architektúry, ktorá dal pečať jednotlivým solitérom i mestským častiam. Ukazuje identitu mesta v medzivojnovom období 1918-1948, keď vznikla metropola severného Slovenska.

70.

Moje spomienky na Predmestie / Ladislav Baránek. – Žilina : Facta non Verba, 2010. – 48 s. – (Memoria nostra, Spomienky na Žilinu)
ISBN 978-80-970478-2-5 (brož.)

Občianske združenie FACTA NON VERBA vydáva edíciu venovanú dejinám Žiliny a jej okolia pod názvom Memoria nostra, Spomienky na Žilinu. Jej cieľom je priblížiť obyvateľom regiónu niektoré doposiaľ málo známe stránky historického vývoja regiónu. Autor v tejto publikácii spomína na svoje detstvo na Predmestí a na ľudí, ktorí tam bývali.

71.

Mirage = Mirage / Peter Štanský, Tomáš Bielik ; preklad do angl. jazyka Ján Gažo. – Žilina : Mirage Schopping center, 2010. – 121 s. – Súbež. názov a text v angl. (viaz.)

Obchodné centrum Mirage je postavené na území, ktoré sa v stredoveku pôvodne nazývalo Kálov a Dolný val. V úvode sa dozvieme o histórii a súčasnosti tohto územia a v ďalších kapitolách o prvých krokoch projektu, o výstavbe netradičného obchodného centra až po jeho dokončenie a otvorenie.

72.

Život v Žiline v zrkadle jej mestskej knihy : každodennosť Žilinčanov na základe analýzy zápisov Žilinskej mestskej knihy na prelome stredoveku a raného novoveku / Michal Bada. – Bratislava : VEDA, 2011. – 137 s. ISBN 978-80-224-1182-0 (brož.)

Autor v práci sleduje obdobie žilinských dejín na prelome neskorého stredoveku a raného novoveku (1451–1561) a primárne sa zameriava na jednotlivé zápisy v Žilinskej mestskej knihe z tohto obdobia , aby sa pokúsil zrekonštruovať model vtedajšej každodennej reality.

73.

Žilinská kniha Ľubomíra Feldeka / Ľubomír Feldek ; [fotografie archív Ľubomíra Feldeka, Lajo Kupkovič, Miroslav Pfliegel]. – Žilina : Artis Omnis, 2011. – 198 s. – (Orbis)
ISBN 978-80-89341-29-0 (viaz.)

Kniha spomienok majstra Ľubomíra Feldeka vyšla pri príležitosti jeho životného jubilea. Autor spomína na rodnú Žilinu, ľudí a dobu, ktorá ovplyvnila jeho i naše životy.

74.

Vladimír Melzer alebo spomienky brata Stonohu / Vladimír Melzer. – Žilina : Facta non Verba, 2011. – 46 s.
ISBN 978-80-970478-4-9 (brož.)

Občianske združenie FACTA NON VERBA vydáva edíciu venovanú dejinám Žiliny a jej okolia pod názvom Memoria nostra, Spomienky na Žilinu. Jej cieľom je priblížiť obyvateľom zaujímavé osobnosti v dejinách mesta, ktorým sa nedostáva až takej pozornosti, ale pritom majú čo povedať k dejinám mesta. Spomienky autora sú doplnené nielen rodokmeňom, ale i fotografiami z rodinného albumu, súkromným písomným materiálom a dobovými pohľadmi na dnešné Mariánske námestie.

75.

Potulky starou Žilinou 2 / Peter Štanský, Marián Mrva, Miroslav Pfliegel . – Žilina : Artis Omnis, 2012. – 89 s. – (Orbis)
ISBN 978-80-89341-34-4 (viaz.)

Pokračovanie úspešného cyklu o histórii Žiliny čitateľov tentokrát prevedie územím od železničnej stanice po Hlinkovo námestie - čiže tzv. „novým centrom“ mesta, ktoré vzniklo na prelome 19. a 20. storočia. Odpovede nájdete v textoch autorov P. Štanského a M. Mrvu, doplnených fotografiami M. Pfliegela a vzácnymi archívnymi dokumentmi.

76.

Katedrála Najsvätejšej Trojice Žilina / zost. Vladimír Šušoliak. – Dolná Tižina : Vladimír Šušoliak, 2012. – 24 s. – (Alfa a Omega)
ISBN 978-80-970916-5-1 (brož.)

Farský kostol Najsvätejšej Trojice patrí k najstarším stavbám Žiliny. V roku 1586 bol zasvätený Najsvätejšej Trojici. Novú históriu začal písať vznikom Žilinskej diecézy na sviatok sv. Cyrila a Metoda 14. februára 2008, kedy ho Svätý Otec Benedikt XVI. povýšil na katedrálny chrám. Na knihe odborne spolupracovali Ľubomír Viliam Prikryl, Rímskokatolícka cirkev, farnosť Žilina – mesto a fotograf Milan Kosec.

77.

Žilinčania po 800(+5) rokoch / Lajo Kupkovič, Anton Marec, Lojzo Marsina. – Žilina : Lajo Kupkovič, 2012. – 195 [4] s.

V úvode autori napísali: "Táto knižka vytvára novú tradíciu, tradíciu portrétov obyvateľov tohto mesta, tradíciu záznamov o ich tvárach, dušiach, slovách, o prostredí, v ktorom žijú svoj generačný podiel na vyše osemstoročnej kronike mesta Žilina“. Je pokračovaním knižky "Žilinčania po 800 rokoch", ktorá vyšla v roku 2008. Kniha predstavuje fotografické portréty ľudí každodennej Žiliny, ktorých autorom je Lajo Kupkovič. Sú zobrazené v ich prirodzenom životnom a pracovnom prostredí.

Menný register

B

Bača, Vlado	54
Bada, Michal	72
Baránek, Ladislav	70
Bechný, Ľubomír	55
Berger, Ladislav	39
Bielik, Tomáš	71
Bottan, Rudolf	26
Bučka, Peter	43
Bukovinský, Vojtech	9

D

Darnady, Anton	19
Dobošová, Anna	40
Doricová, Dana	42
Dudáš, Miloš	49

Ď

Ďurčanský, Dušan	60
------------------	----

F

Falatová, Zuzana	69
Feldek, Ľubomír	73
Frankl, Pavel	65

Frankl, Peter	65
---------------	----

G

Gargulák, Jozef	17
Gažo, Ján	71
Gregor, Miro	12, 14, 16
Gregorová, Marcela	31
Grofčíková, Helena	30

H

Halaj, Dušan	13
Holbička, Peter	58
Horecký, Michal	55
Hudec, Ivan V.	68

CH

Chaloupecký, Václav	5
---------------------	---

K

Kollár, Daniel	51
Kostlivý, Stanislav	5
Kovačka, Miloš	67
Králik, Cyril	60
Kristenová, Vlasta	11

Križo, Vladimír	17
Krušínský, Gustáv	20
Krušínský, Štefan	35
Kuchar, Rudolf	21, 32, 61, 62
Kucharčíková, Anna	47, 52
Kupkovič, Lajo	57, 64, 73, 77

L

Lajda, Stanislav	37, 67
Lenčo, Ján	24, 36
Lombardini, Alexander	1

M

Mačejková, Alena	55
Marec, Anton	77
Marsina, Lojzo	77
Marsina, Richard	13, 33, 56
Mazúr, Emil	10
Mellner, Dušan st.	19
Mellner, Dušan	48, 69
Melzer, Vladimír	74
Mikolaj, Dušan	54
Moravčík, Jozef	34, 35
Moravec, Ján	23, 46
Moravcová, Marta	46

Mrva, Marián	47, 49, 51, 59, 64, 66, 75
Mrvová, Jaroslava	51, 52

N

Nižňanský, Jozef	8
------------------	---

O

Osvald, J.	6
------------	---

P

Paska, István	2
Pecko, Miroslav	41, 50
Pekara, Jozef	60
Petr, Vojtěch	59
Pfliegel, Miroslav	20, 37, 66, 73, 75
Prikryl, Ľubomír Viliam	22, 25, 42, 45, 53

R

Rózsa, Géza	3
Rauscher, Rudolf	5
Rumanová, Erika	47
Rusznák, Emil	55
Ryšánek, František	7

Ryšavý, Vavro	15	Šušoliak, Vladimír	76
S		T	
Snowball, Jonathan	54	Turský, Jozef	18
Straka, Štefan	29, 36, 55	U	
Š		Urban, Bohumil	38
Šimko, Peter	44, 63	V	
Škvarnová, Monika	35	Velička, Jaroslav	68
Šlopek, Viliam	34	Vrábel, Jozef	60
Štanský, Peter	33, 34, 40, 42, 64, 66, 71, 75	Z	
Štofko, Ján	28, 29, 30, 31, 40	Zjavková, Helena	37